

ความพึงพอใจของบุคลากรและนิสิต ต่อการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนาสุนทรียภาพ ในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม
ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*
Satisfaction of Personnel and Students to the Development
Dimension of Art and Culture of
Faculty of Education at Burapha University

วรากร ทรัพย์วิระพรรณ**

warakorn13@gmail.com

อภิเชษฐ จันทนา***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินผลความพึงพอใจของบุคลากรและนิสิตต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 347 คน และบุคลากรคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 110 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ 1) ความพึงพอใจของบุคลากรต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อยู่ในระดับมาก ส่วน ระดับความพึงพอใจของนิสิต อยู่ในระดับปานกลาง 2) ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของบุคลากรหญิงสูงกว่าบุคลากรชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาของบุคลากรสายสนับสนุนสูงกว่าบุคลากรสายวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะ

*ได้รับทุนวิจัยโครงการวิจัยสถาบัน ตามความต้องการเร่งด่วนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาการวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

***อาจารย์ โรงเรียนทุ่งโพธิ์ทะเลพิทยา จังหวัดกำแพงเพชร

และวัฒนธรรมของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนิสิตชั้นปี 1 มีสูงกว่า ชั้นปี 2 ชั้นปี 3 และชั้นปี 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ สุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม คณะศึกษาศาสตร์

Abstract

The purpose of this research was to study the satisfaction of personnel and undergraduate students Faculty of Education Burapha University toward the development of art and cultural dimension. The research sample were 347 students and 110 personnel selected by Stratified random sampling. The instruments used for data collection were the satisfaction of personnel and undergraduate students to the development dimension of art and culture of Faculty of Education at Burapha University questionnaires. Data was analyzed by independent t-Test and One way ANOVA.

The results revealed that 1) the personnel had high level of satisfaction and the undergraduate students had medium level of satisfaction, 2) the satisfaction of female personnel was higher than male personnel ($p < .05$) 3) the satisfaction of staff personnel was higher than academic personnel ($p < .05$) and 4) the satisfaction of 1st year undergraduate students was higher than 2nd year, 3rd year, and 4th year ($p < .05$).

Keyword: satisfaction, dimension of art and culture, Faculty of Education

บทนำ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินของตัวบ่งชี้ที่ 11 การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม โดยให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการประเมินความพึงพอใจของบุคลากร และนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม ของหน่วยงาน ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ โดยท่านคณบดี จึงได้ดำริ ให้มีการศึกษาสำรวจความพึงพอใจดังกล่าวขึ้น และกำหนดเป็นประเด็นสำคัญของการวิจัยสถาบันของคณะ ที่ต้องดำเนินการวิจัยโดยเร่งด่วน ในปีงบประมาณ 2557

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นองค์กรหนึ่งของมหาวิทยาลัยในการที่จะผลิตบัณฑิตครูเพื่อรับใช้สังคม ประเทศชาติ การผลิตบัณฑิตที่สมบูรณ์

ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และจิตวิญญาณจะต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพ วิถีชีวิต และจิตใจอันดีงามของนิสิต และบุคลากรในคณะศึกษาศาสตร์ อีกทั้งยังเป็นการสนองต่อพันธกิจของมหาวิทยาลัยในการส่งเสริม สนับสนุน และธำรงไว้ซึ่งศิลปะ วัฒนธรรม และความเป็นไทย อันที่จะนำไปสู่การ เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม

นอกจากนั้นคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีพันธกิจหลักทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม คณะศึกษาศาสตร์มีนิสิตที่เข้ามาศึกษาต่อตลอดจน

ผู้เข้ามาศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการ เพื่อนำไปใช้ในทางวิชาการอย่างแพร่หลาย ดังนั้นคณะศึกษาศาสตร์จึงได้มีการจัดอาคาร สถานที่สำหรับใช้ในการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนในการจัดกิจกรรมด้านต่างๆ แก่นิสิตและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และมีการจัดกิจกรรมทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานได้มีส่วนร่วม สร้างวัฒนธรรมที่ดีในองค์กร ในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคารให้สะอาดถูกสุขลักษณะ และตกแต่งอย่างมีสุนทรียภาพมิติทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม และสภาพภูมิทัศน์ภายนอก เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สวยงาม

การพัฒนาสุนทรียภาพทางศิลปะและวัฒนธรรมเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผนที่เป็นระบบเกี่ยวกับความงามทางศิลปะและวัฒนธรรม ที่มีผลกระทบต่อบุคคล สถาปน สถานแวดล้อม และสังคมในแนวทางที่ดีขึ้น โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน และเป็นที่ยอมรับร่วมกันได้ ผลการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือสร้างสิ่งใหม่ต้องไม่เป็นการทำลายคุณค่าทางสุนทรียของศิลปะและวัฒนธรรมเดิม เป็นคุณค่าทางความงามของศิลปะและวัฒนธรรม ที่ส่งผลต่อการรับรู้และความรู้สึกสามารถจรรโลงจิตใจให้มีความสุข มีรสนิยม ก่อให้เกิดวิถีชีวิตมนุษย์ ที่งดงาม สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมที่เข้าใจและผูกพัน การพัฒนาเชิงวัฒนธรรมสามารถสร้างวัฒนธรรมใหม่ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีนวัตกรรมใหม่หมายถึง ทั้งทางเทคโนโลยี ระบบสังคม และความนิยม เพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างเข้าใจ มีความเจริญก้าวหน้าอย่างสันติสุข

ดังนั้นผู้วิจัย จึงได้ดำเนินการสำรวจความพึงพอใจด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมขึ้น เพื่อให้การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีการดำเนินงานครบถ้วนตามเกณฑ์การประเมิน บุคลากรและนิสิตได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงภูมิทัศน์ของคณะศึกษาศาสตร์

เพื่อที่จะนำผลการวิจัยที่ได้จากการสำรวจไปเป็นข้อเสนอให้คณะศึกษาศาสตร์ ไปพิจารณาปรับปรุงให้หน่วยงานมีความน่าเป็นอยู่ และทำให้นิสิตเกิดความประทับใจเมื่อมาใช้บริการกับหน่วยงาน ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและนิสิต ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเป็นการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการในระดับองค์กร นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมการบริการวิชาการและการทำงานบูรณาการศิลปวัฒนธรรม อันจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อประเมินผลความพึงพอใจของบุคลากรและนิสิตต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยประเมินจากระดับความพึงพอใจของบุคลากรและนิสิตต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพ ในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมของคณะศึกษาศาสตร์

2. แนวทางและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะ และวัฒนธรรมของคณะศึกษาศาสตร์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งสำรวจความพึงพอใจของบุคลากรและนิสิตต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม โดยศึกษาแนวคิดของตัวแปรที่สำคัญ โดยสรุปดังนี้

การพัฒนาสุนทรียภาพ

การพัฒนาสุนทรียภาพ เป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผนที่เป็นระบบเกี่ยวกับความงามทางศิลปะและวัฒนธรรม ที่มีผลกระทบต่อบุคคล สถาปน สถานแวดล้อม และสังคมในแนวทางที่ดีขึ้น โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน และเป็นที่ยอมรับร่วมกันได้ ผลการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือสร้างสิ่งใหม่

ต้องไม่เป็นการทำลายคุณค่าทางสุนทรีย์ของศิลปะและวัฒนธรรมเดิม การพัฒนาเชิงวัฒนธรรมสามารถสร้างวัฒนธรรมใหม่ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีนวัตกรรมใหม่หมายถึง ทั้งทางเทคโนโลยี ระบบสังคม และความนิยม เพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างเข้าใจ มีความเจริญก้าวหน้าอย่างสันติสุข

สุนทรีย์ภาพทางศิลปะและวัฒนธรรม

สุนทรีย์ภาพทางศิลปะและวัฒนธรรม เป็นคุณค่าทางความงามของศิลปะและวัฒนธรรม ที่ส่งผลต่อการรับรู้และความรู้สึก สามารถรจโรจจิตใจให้มีความสุข มีรสนิยม ก่อให้เกิดวิถีชีวิตมนุษย์ ที่งดงาม สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมที่เข้าใจและผูกพัน ตลอดจนการรับรู้ถึงคุณค่าที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมของศิลปะและวัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์เพื่อการดำรงรักษสืบต่อไป

กรอบแนวคิดในการประเมินตามตัวชี้วัดที่ 11 ของ สมศ.

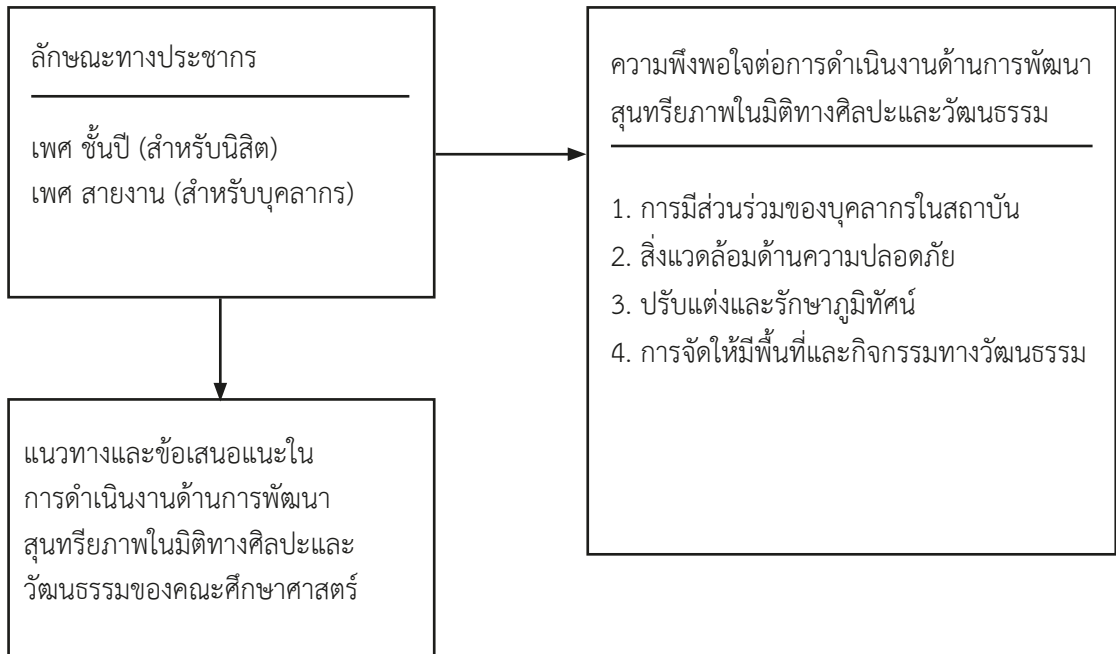
1. การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถาบันที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรมที่ดี

2. สิ่งแวดล้อมด้านความปลอดภัยของอาคารสถานที่ สะอาดถูกสุขลักษณะ และตกแต่ง อย่างมีความสุนทรีย์

3. ปรับแต่งและรักษาภูมิทัศน์ให้สวยงาม สอดคล้องกับธรรมชาติ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4. การจัดให้มีพื้นที่และกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เอื้อและส่งเสริมให้นักศึกษาและบุคลากรมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ

จากการศึกษาแนวคิดดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเกิดข้อสงสัยว่า บุคลากรและนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรีย์ภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม อย่างไร และลักษณะทางประชากรที่ต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานดังกล่าวต่างกันหรือไม่อย่างไร ตลอดจนแนวทางและข้อเสนอแนะในการดำเนินการพัฒนาควรเป็นอย่างไร ซึ่งสรุปได้ดังกรอบแนวคิด ภาพ 1 ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น คือ

1.1 นิสิตระดับปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ 1,825 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 347 คน

1.2 บุคลากรคณะศึกษาศาสตร์ 168 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 110 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1) คุณลักษณะทางประชากรของบุคลากร ได้แก่ เพศ และสายงาน

2) คุณลักษณะทางประชากรของนิสิต ได้แก่ เพศ และชั้นปี

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ และชั้นปี (สำหรับนิสิต) และ เพศ และ สายงาน (สำหรับบุคลากร)

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ร้อยละน้อยที่สุด ถึง มากที่สุด ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ด้านคือ

1. การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถาบันที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรมที่ดี จำนวน 2 ข้อ

2. สิ่งแวดล้อมด้านความปลอดภัยของอาคารสถานที่ สะอาดถูกสุขลักษณะ และตกแต่งอย่าง มีความสุนทรีย์ จำนวน 3 ข้อ

3. ปรับแต่งและรักษาภูมิทัศน์ให้สวยงาม สอดคล้องกับธรรมชาติ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 ข้อ

4. การจัดให้มีพื้นที่และกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เอื้อและส่งเสริมให้นักศึกษาและบุคลากรมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางและข้อเสนอแนะ สำหรับคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อการปรับปรุงการดำเนินงานด้านพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม

การสร้างและพัฒนาแบบสอบถามมีลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษา และรวบรวมเอกสาร ทฤษฎี นิยาม และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษา และใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

2. สร้างข้อคำถามโดยเรียงเรียง ปรับปรุง ให้ครอบคลุมนิยามที่กำหนด นำข้อคำถามที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ

3 ท่าน ตรวจสอบ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index : IOC) ได้ค่า IOC เท่ากับ .60 – 1.00

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ จำนวน 30 ฉบับ เพื่อทำการหาคุณภาพของเครื่องมือ ด้วยการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้วิธีสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยมีค่าสหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .44 - .72 และค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .88

4. การเก็บข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยประสานงานกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขออนุญาตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานในคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ จากนั้นจึงดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น

(Reliability) แล้วจึงนำมาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วจึงนำไปวิเคราะห์ผลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการสำรวจครั้งนี้ ผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาที่เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาวิเคราะห์และประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ใช้ค่าร้อยละ (percentage) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ใช้ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อวิเคราะห์ ระดับความพึงพอใจของบุคลากรและนิสิตต่อการดำเนินงานของคณะศึกษาศาสตร์ ด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่มที่อิสระต่อกัน (Independent t-test)

4. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป และหากพบผลความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD

5. การวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อคำถามปลายเปิด โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำมาสร้างเป็นข้อสรุปเพื่อใช้ในการอภิปรายผลร่วมกับข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิจัย

1. ระดับความพึงพอใจของบุคลากรและนิสิตต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพ ในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมของคณะศึกษาศาสตร์

บุคลากรคณะศึกษาศาสตร์

1. ระดับความพึงพอใจของบุคลากรต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาโดยรวม อยู่ในระดับมาก และ ระดับความพึงพอใจรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทุกข้อเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด คือ การที่คณะศึกษาศาสตร์ สนับสนุนให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมให้เกิดวัฒนธรรมที่ดี เช่น ส่งเสริมการแต่งกายให้เหมาะสม งานวันสำคัญทางพุทธศาสนา งานวันเกษียณอายุ ฯลฯ (Mean = 4.07, SD = 0.66)

เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจของบุคลากรต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม ของคณะศึกษาศาสตร์เป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถาบันที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรมที่ดี (Mean = 3.93, SD = 0.58)

2. บุคลากรหญิงมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม ของคณะศึกษาศาสตร์ สูงกว่า บุคลากรชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ บุคลากรสายสนับสนุนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม ของคณะศึกษาศาสตร์ สูงกว่า บุคลากรสายวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของบุคลากรต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามสถานภาพทางเพศ และสายงาน

		<i>N</i>	<i>Mean</i>	<i>SD</i>	ผลต่าง ของค่าเฉลี่ย	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
เพศ	ชาย	44	3.66	0.65	-0.21	-1.835 *	108	.035
	หญิง	66	3.87	0.53				
สายงาน	สายวิชาการ	71	3.72	0.60	-0.20	-1.764 *	108	.040
	สายสนับสนุน	39	3.92	0.54				

* $P < .05$

นิสิตคณะศึกษาศาสตร์

1. ระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด คือ คณะศึกษาศาสตร์สนับสนุนให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมให้เกิดวัฒนธรรมที่ดี เช่น ส่งเสริมการแต่งกายให้เหมาะสม งานวันสำคัญทางพุทธศาสนา งานวันเกษียณอายุ ฯลฯ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($Mean = 3.94, SD = 2.80$)

เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถาบันที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรมที่ดี อยู่ในระดับมาก ($Mean = 3.79, SD = 1.47$) ขณะที่อีก 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ (1) สิ่งแวดล้อมด้านความ

ปลอดภัยของอาคารสถานที่ สะอาดถูกสุขลักษณะ และตกแต่งอย่างมีความสุนทรีย์ ($Mean = 3.47, SD = 0.64$) (2) การปรับแต่งและรักษาภูมิทัศน์ให้สวยงาม สอดคล้องกับธรรมชาติ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ($Mean = 3.44, SD = 3.67$) และ (3) การจัดให้มีพื้นที่และกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เอื้อและส่งเสริมให้นักศึกษาและบุคลากรมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ ($Mean = 3.44, SD = 0.60$)

2. นิสิตหญิงและชายมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม ของคณะศึกษาศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน ขณะที่เมื่อเปรียบเทียบนิสิตแต่ละชั้นปี พบว่า มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ (1) นิสิตชั้นปี 1 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า นิสิตชั้นปี 2 (2) นิสิตชั้นปี 1 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า นิสิตชั้นปี 3 และ (3) นิสิตชั้นปี 1 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า นิสิตชั้นปี 4

ตาราง 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนิสิตต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะ และวัฒนธรรม ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นรายคู่ตามสถานภาพชั้นปี ด้วยวิธี LSD

คู่เปรียบเทียบ			d		LSD	p
ชั้นปี 1	กับ	ชั้นปี 2	0.35	*	0.22	.024
ชั้นปี 2	กับ	ชั้นปี 3	0.01		0.20	.951
ชั้นปี 1	กับ	ชั้นปี 3	0.35	*	0.21	.017
ชั้นปี 1	กับ	ชั้นปี 4	0.41	*	0.19	.004
ชั้นปี 4	กับ	ชั้นปี 2	0.07		0.18	.408
ชั้นปี 4	กับ	ชั้นปี 3	0.06		0.17	.353

* $P < .05$

2. ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากการรวบรวมข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งสามารถวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจัดกลุ่มเนื้อหาได้เป็น 4 ด้านดังนี้

1. การจัดสถานที่และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะว่า คณะศึกษาศาสตร์ ควรมีการกำชับเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของพนักงานรักษาความปลอดภัย การติดตั้งป้ายบอกตำแหน่งของอาคารสถานที่ให้ชัดเจน การกำหนดขอบเขตของสถานที่จอดรถ การติดไฟฟ้าเพื่อความสะดวกให้ทั่วถึง และการเพิ่มถังขยะให้เพียงพอ

“ควรกำหนดขอบเขตของการจอดรถยนต์ โดยเฉพาะ เพราะจอดกินไปเลนหนึ่งทำให้เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ”

“ให้มีป้ายบอกตำแหน่งอาคารด้วยคะ”

“การรักษาความปลอดภัยยังไม่ค่อยดีเท่าที่ควรในเรื่องไฟส่องสว่างของอาคาร”

“ป้ายบอกทางควรจะมีให้ชัดเจน และควรมีแผนที่บอกทิศทางต่างๆ เพื่อคนอื่นที่มาติดต่องานจะสะดวกยิ่งขึ้น”

“ทุกอาคารควรติดไฟเพิ่มเพื่อความปลอดภัย ควรจะเพิ่มถังขยะอีก”

“ควรเพิ่มป้าย อีกเพื่อความชัดเจน”

“ด้านความปลอดภัยในเรื่องสถานที่จอดรถคับแคบ”

“ควรมีป้ายบอกตำแหน่งอาคารสถานที่ให้ชัดเจน”

2. การจัดพื้นที่ทำกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรม

กลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะในด้านนี้ว่า ควรมีการจัดลานกลางแจ้งเพื่อให้นิสิตได้ทำกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรม

“สถานที่ ควรจัดให้มีความน่าสนใจ มีการประชาสัมพันธ์ที่ดี ให้นักส่วนใหญ่ได้ทราบ”

“ควรเพิ่มลานกิจกรรมและมีเวทีลานกลางแจ้ง”

3. การปรับปรุงทัศนียภาพของคณะศึกษาศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างเสนอแนะให้มีการปรับปรุงทัศนียภาพในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจัดทำสวนหย่อมให้สวยงาม การจัดเก็บสายไฟและเคเบิลไม่ให้บดบังทัศนียภาพ และการตกแต่งอาคารสถานที่

“การตกแต่งอาคารสถานที่ ควรทันสมัยและดูน่าสนใจกว่านี้”

“ควรตกแต่งทาสีอาคารใหม่ทุกอาคารให้ดูใหม่ขึ้น”

“ควรจะทำสวนหย่อมขนาดเล็กเพิ่มตามพื้นที่ต่าง ๆ”

4. การสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรม

กลุ่มตัวอย่างกล่าวว่าโดยทั่วไปคณะศึกษาศาสตร์ได้จัดกิจกรรมด้านศิลปะวัฒนธรรมอยู่แล้ว แต่ยังมีเสนอแนะบางประการเพิ่มเติม เช่น ควรมีการจัดกิจกรรมทางศิลปะวัฒนธรรมในวันสำคัญ และควรประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวาง ควรจัดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอ

“กิจกรรมด้านวัฒนธรรมถือว่าจัดในเกณฑ์ดีครอบคลุมตรงประเด็นและให้ความสำคัญวันต่างๆสม่ำเสมอ”

“การจัดงานและให้ความสำคัญทางศิลปะวัฒนธรรม คณะจัดได้ค่อนข้างดี”

“การเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมจัดการเผยแพร่ได้ค่อนข้างดีทั่วถึง”

“การจัดงานในวันสำคัญต่างๆ ถือว่าทางคณะได้ให้ความสำคัญดีมากและได้รับความร่วมมือจากนิสิตเป็นอย่างดี”

“เดือนหนึ่งควรจะมีจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสักครั้งสองครั้ง”

อภิปรายผล

ความพึงพอใจ ในกลุ่มบุคลากร

1. ระดับความพึงพอใจของบุคลากรต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม ของคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวม อยู่ในระดับมาก และระดับความพึงพอใจรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ เช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด คือ การที่คณะศึกษาศาสตร์สนับสนุนให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมให้เกิดวัฒนธรรมที่ดี เช่น ส่งเสริมการแต่งกายให้เหมาะสม งานวันสำคัญทางพุทธศาสนา งานวันเกษียณอายุ ฯลฯ (ค่าเฉลี่ย 4.07) ทั้งนี้เนื่องจาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พึงพอใจมากที่สุดด้านได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถาบันที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรมที่ดี ด้านสิ่งแวดล้อมความปลอดภัยของอาคารสถานที่ สะอาดถูกสุขลักษณะ และตกแต่งอย่างมีสุนทรีย์ ด้านปรับแต่งและรักษาภูมิทัศน์ให้สวยงาม สอดคล้องกับธรรมชาติและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และด้านการจัดให้มีพื้นที่และกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เอื้อและส่งเสริมให้นิสิตและบุคลากรมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ โดยเรื่องนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2554) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาสุนทรียภาพ หมายถึง สถานศึกษามีการวางแผน และการดำเนินงานที่ดีในการสร้างคุณค่าความงามของวัฒนธรรม หรือ มีปฏิริยาต่อความงามทั้งหมด ก่อให้เกิดความมีชีวิตชีวาของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติสิ่งแวดล้อม วัตถุ เหตุการณ์ การดำรงชีวิต สภาพแวดล้อม และปรากฏการณ์เหล่านั้นมีสภาพเป็นแรงบันดาลใจ (Inspiration) ที่จะกระตุ้นความรู้สึก กระตุ้นการรับรู้ โดยจะแปรการรับรู้ไปสู่ความรู้สึกนึกคิด การชื่นชมยินดี การวิพากษ์วิจารณ์ พร้อมกันนั้นก็พัฒนาความรู้สึกนึกคิดไปสู่การแสดงออก ไปสู่การสร้างสรรค

ซึ่งอาจแสดงออกและสร้างสรรค์ได้ทุกด้านในชีวิตไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกและสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ สร้างสรรค์ทางเทคโนโลยี สร้างสรรค์ทางสังคม ฯลฯ โดยมีพลังของสุนทรียภาพเป็นแรงสนับสนุน

2. ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาของบุคลากรหญิงสูงกว่าบุคลากรชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง (ร้อยละ 60) อาจเป็นเพราะว่าเพศหญิงมีลักษณะของการชอบเข้าสังคมพบปะสังสรรค์ในหมู่่มาก มากกว่าเพศชายเพราะ จึงทำให้เพศหญิงมีแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมมาก ทำให้ส่งผลต่อการมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมมากกว่าเพศชาย และจากการรับรู้บทบาททางสังคมของเพศหญิงนั้น เพศหญิงจะมีคุณลักษณะที่เรียบริย อ่อนหวาน เป็นคนใจเย็น ละเอียดลิ่งซึ่ง มีความประณีต ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวคิดทางสังคมที่ Banes (1998) ได้กล่าวไว้ว่าลักษณะองค์ประกอบของความเป็นหญิงมักเป็นผู้ที่สนใจในความงาม (Aesthetic Interest) มีความอ่อนไหวสูง ซึ่งลักษณะดังกล่าวยังสอดคล้องกับ Shusterman (1993) และ Mattick (1993) ที่กล่าวว่าผู้หญิงมักแสดงออกในลักษณะที่แสดงความเมตตา สงสารมากกว่า เห็นอกเห็นใจผู้อื่น จู้จี้และชอบความสวยงาม มีอารมณ์อ่อนไหวมากกว่า เครื่องคิดในเรื่องของจริยธรรม มีการควบคุมอารมณ์และกิริยาได้น้อยกว่า นอกจากนี้ Burke, Edmund (1957,1968) ผู้หญิงจะมีความพึงพอใจทางสุนทรียมากกว่าเพศชาย มีความรู้สึกเพลิดเพลินกับสุนทรียภาพได้อย่างบริสุทธิ์ ผลลัพธ์อันนี้เป็นความเกี่ยวพันที่มีนัยยะหนึ่งถึงความคิดเรื่องความพึงพอใจ ที่ไม่เกี่ยวข้องกัผลประโยชน์ (Disinterested Pleasure) และนักทฤษฎีเป็นจำนวนมากให้เหตุผลว่า

หญิงและชายมีความเข้าใจซาบซึ้งทางศิลปะและผลิตผลทางวัฒนธรรมอื่นๆ ต่างกัน

3. ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาของบุคลากรสายสนับสนุนสูงกว่าบุคลากรสายวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากพบว่ามหาวิทยาลัยมีการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมตามพันธกิจหลักการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยเน้นการให้บุคลากรสายสนับสนุนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จนก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมที่เด่นชัด โดยมีการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในภาพรวมของคณะ ซึ่งการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมภายในคณะได้มุ่งเน้นให้บุคลากรสายสนับสนุนมีส่วนร่วม เพื่อให้มีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของชาติไทย มีความรัก เทิดทูนสถาบันทางสังคมที่เป็นศูนย์รวมใจของชนชาติไทย และปลูกฝังให้ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมไทย สอดคล้องกับรัตนชัย เตียววิเศษ (2554) ได้ทำการศึกษา เรื่องความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อบรรยากาศองค์กรในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่าบุคลากรมีความพึงพอใจต่อบรรยากาศองค์กรในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์โดยรวมอยู่ในระดับมาก

นอกจากนั้น บุคลากรสายสนับสนุนเป็นบุคลากรที่สำคัญต่อการสนับสนุนภารกิจของมหาวิทยาลัย ทั้งการผลิตบัณฑิต การวิจัย บริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และยังเป็นต้นแบบและมีผลต่อชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้การปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุนมีผลต่อการเป็นต้นแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา หากได้รับประสบการณ์ที่ดี ประทับใจ จะนำผลไปปฏิบัติเมื่อจบไปทำงาน

ความพึงพอใจ ในกลุ่มนิสิต

1. ระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

บุรพา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด คือ คณะศึกษาศาสตร์ สนับสนุนให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมให้เกิดวัฒนธรรมที่ดี เช่น ส่งเสริมการแต่งกายให้เหมาะสม งานวันสำคัญทางพุทธศาสนา งานวันเกษียณอายุ ฯลฯ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.94) ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดกิจกรรมและสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่สวยงาม มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งการแต่งกายของผู้เรียน ผู้สอน กิจกรรมความงามและสุนทรียะต่างๆ มีบรรยากาศที่สร้างความสุข เจริญตาเจริญใจให้กับผู้เรียน เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องอาหารที่สะอาดถูกสุขอนามัย การจัดกิจกรรมและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างสุนทรียภาพนั้นควรได้รับการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน เพราะสุนทรียภาพในตัวบุคคลมีผลต่อพฤติกรรม รสนิยม ความรู้สึกนึกคิด และการแสดงออก เมื่อจบการศึกษาออกไปสู่สังคม ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล และระดับกลุ่มคน สิ่งที่สำคัญสำหรับสถานศึกษาในการสร้างสุนทรียภาพคือ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะทางอารมณ์ในรูปแบบต่างๆ เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาวะทางอารมณ์ ให้รู้สึกได้ถึงความงามและความซาบซึ้งต่อคุณค่าของสิ่งต่างๆ ผ่านกระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับอัจฉรา สุขารมณ์ และพรณี บุญประกอบ (2542) ที่ได้อธิบายว่า การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมถือเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาองค์การทางการศึกษา ให้น่าอยู่ซึ่งเปรียบเสมือนจุดเริ่มต้นของการสร้างวัฒนธรรมที่ดีการสร้างสัญลักษณ์และรักษาภูมิทัศน์ให้สวยงาม รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม โดยถือเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งของการบริหารงานทางการศึกษาที่ดี และสอดคล้องกับ ฉัตรชนก สายสุวรรณ (2548) ที่ได้ อธิบายว่า บรรยากาศขององค์กรนั้นคือ ทัศนคติความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจ หรือความเชื่อของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือคุณลักษณะของสภาพแวดล้อม

ของสถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อการประพฤติปฏิบัติงานของบุคลากร นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ โกวิท มัชฌิมา (2550) ที่ได้อธิบายว่าสภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อการส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อมในการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษาช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความสามารถ ความสนใจ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนได้เรียนรู้ได้อย่างมีความสุขจากสภาพแวดล้อมที่ดี จึงส่งผลให้นักศึกษาและบุคลากรเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมและตื่นตัวกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

2. ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนิสิตชายและหญิงไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสุนทรียภาพเกิดขึ้นและพัฒนาได้กับทุกเพศทุกวัย ทุกช่วงเวลา เมื่อได้คุ้นเคยและมีความเข้าใจแล้วจะทำให้เกิดทักษะการสร้างอารมณ์และความรู้สึกให้เกิดขึ้นได้โดยง่าย เป็นการพัฒนาทักษะทางอารมณ์เพื่อให้เกิดสุนทรียภาพในตนเองอย่างแยกคาง นอกจากนั้นถ้าเริ่มต้นจากการมีความเข้าใจในงานศิลปะแขนงใดแขนงหนึ่งหรือความงามในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้ว ก็จะสามารถทำให้เข้าถึงศิลปะแขนงอื่นหรือความงามอื่นๆ ได้อย่างง่ายดาย และจะกลายเป็นสุนทรียภาพแห่งตน หรือ สุนทรียภาพของตนเองในที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณดีพันธ์ุ พึ่งจิตร (2551) ซึ่งพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษา คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำแนกตามเพศ พบว่าทั้งด้านอาคารสถานที่ และการให้บริการผู้เรียนไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าด้านอาคารสถานที่ นักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความรับรู้ถึงบรรยากาศด้านภูมิทัศน์ อาคารสถานที่ บริเวณคณะเกษตรศาสตร์ในทางที่ดีทั้งหญิงและชาย

นอกจากนั้น สิ่งสำคัญที่จะให้นิสิตได้ซาบซึ้งเห็นความสำคัญถึงการพัฒนาสุนทรียภาพให้เกิดกับตน

อย่างยาวนานจนเกิดเป็นค่านิยมที่หวงแหนและพร้อมที่จะปฏิบัติให้เกิดสิ่งที่ดีงามตามมา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540) ว่าโลกในอนาคตจะเป็นโลกแห่งการผสมผสานทางวัฒนธรรมต่างชาติต่างภาษา นิสิตต้องเรียนรู้ที่จะรักเพื่อนมนุษย์ไม่ว่าเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ใด เห็นคุณค่าและประโยชน์จากการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและในขณะเดียวกันก็มี “ภูมิต้านทานทางวัฒนธรรม” บนฐานแห่งความรักในความเป็นไทยที่จะช่วยให้เขารู้จักไตร่ตรองไม่ไขว่ไขว่ไปกับกระแสวัตถุนิยมและวัฒนธรรมไร้สัญชาติ รู้จักปรับวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ตามกระแสโลก โดยยังคงรักษาไว้ซึ่งคุณค่าแห่งมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของสังคมไทยเอง

3. นิสิตแต่ละชั้นปี มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตชั้นปี 1 มีความพึงพอใจสูงกว่าชั้นปี 2 ชั้นปี 3 และชั้นปี 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากนิสิตของคณะศึกษาศาสตร์ โดยส่วนใหญ่มีวัฒนธรรมนับถือและศรัทธาในความเป็นชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งเป็นศูนย์รวมใจของชนชาติไทยที่สืบทอดมาตั้งแต่โบราณ การดำเนินงานโครงการและกิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม สามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในทุกโครงการ/กิจกรรม ดังนั้น การจัดกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะกิจกรรมที่จัดขึ้นสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 ซึ่งเป็นนิสิตใหม่ของคณะ จึงจัดขึ้นโดยนำเอาแนวคิดในเรื่องของศรัทธาและศรัทธาในความเป็นชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มาเป็นแนวทางในการร่วมนิสิตได้เข้ามาร่วมกันทำกิจกรรมให้ได้จำนวนเป้าหมายที่มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจิรวัดน์ วีรังกร (2542) ว่าการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาจะเป็นการปลูกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี

ที่ดีต่อองค์กร และยังทำให้นักศึกษามีพัฒนาการด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และการอยู่ในสังคม ได้รับหลักการคิดสำหรับการดำเนินชีวิตและการทำงานในอนาคต ตลอดจนถ้ามีการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ถูกต้องและเหมาะสมนั้น จะช่วยพัฒนานักศึกษาหลายประการ ทั้งด้านความคิด ทักษะคิด พฤติกรรม ตลอดจนความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ เพื่อที่จะสร้างและหล่อหลอมให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ คือเป็นทั้งคนดีคนเก่งสามารถออกไปใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ด้านบุคลากร

เพื่อให้ การดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมเกิดประสิทธิภาพ ทางคณะฯ ควรปลูกฝังให้บุคลากรทั้งสายสนับสนุนและสายวิชาการได้มีส่วนร่วมและมีบทบาทอย่างเท่าเทียมกัน โดยเน้นการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือในการทำกิจกรรมของบุคลากรของคณะรวมถึงนิสิต

ด้านนิสิต

1. ควรมีการบูรณาการงานด้านศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอน โดยสอดแทรกให้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาเรียน

2. จัดกิจกรรมให้ทุกชั้นปีมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง และปลูกฝังให้นิสิตทุกชั้นปีเห็นความสำคัญ เพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมและรักษาไว้ซึ่งค่านิยมในตัวของนิสิตนักศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จุดแข็ง

- 1) มีโครงการสืบสานศิลปะและวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีและสามารถบูรณาการกับการเรียนรู้ของนิสิตได้อีกด้วย
- 2) คณะฯ มีสถานที่และกิจกรรมที่สอดคล้องต่อการพัฒนาสุนทรียภาพของนิสิต บุคลากร และประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีได้

แนวทางเสริมจุดแข็ง

- 1) คณะฯ ควรจำแนกประเภทของกิจกรรมการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ตามความเหมาะสมต่อภาระงาน งบประมาณ และตัวบ่งชี้คุณภาพที่คณะฯ ต้องการเน้นความสำคัญ
- 2) อาจารย์ควรทำความเข้าใจกับสุนทรียภาพทางศิลปะที่มีความหลากหลายแล้วนำไปผสมผสานให้เข้ากับกิจกรรม หรือการเรียนการสอน

จุดที่ควรพัฒนา

ควรวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนการสอนหรืองานวิจัยที่เป็นไปได้เพื่อผลักดันให้เป็นโครงการที่สามารถบูรณาการกับพันธกิจด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

ควรสร้างระบบบูรณาการเรียนการสอนกับโครงการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

เอกสารอ้างอิง (References)

- โกวิท มัชฌิมา. (2550). *การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เครือจิต ศรีบุญนาท และคณะ. (2542). *สุนทรียภาพของชีวิต*. กรุงเทพมหานคร : คอมพิวเตอร์.
- จิรวัดน์ วีรังกร. (2542). *แลกเปลี่ยนเรียนรู้คุณภาพการจัดการศึกษานักศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฉัตรชนก สายสุวรรณ. (2548). *อิทธิพลแบบปรับของประเภทของครูอาชีพศึกษาและบรรยากาศองค์กรตามการรับรู้ที่มีต่อโมเดลเชิงสาเหตุของความต้องการจำเป็นระดับบุคคล ในการนำไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปณิตาพันธุ์ พึ่งจิตร์. (2551). *พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- รัตนชัย เตียวิเศษ. (2554). *ความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อบรรยากาศองค์กรในสถาบัน บัณฑิตพัฒนา ศิลป์*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2540). *สำนักงานศิลปป็นแห่งชาติ 2539*. กรุงเทพฯ: ครุสภาลาดพร้าว
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). *ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย : ศิลปะ ดนตรี กีฬา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไอดีเอสแควร์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับอุดมศึกษา ฉบับสถานศึกษา พ.ศ.2554*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สำนักนโยบายและแผนสถาบัน. (2555). *รายงานการประเมินระดับความพึงพอใจของบุคลากรและนักศึกษา ต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพ ในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยพายัพ ปีการศึกษา 2555*. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยพายัพ.
- อัจฉรา สุขารมณ และพรณิบุญประกอบ. (2542). *รายงานการวิจัย เรื่อง สภาวะแวดล้อม ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สัมพันธ์กับภาวะเครียดในการเรียนของนิสิต*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- Burke, E. (1957/1968). *A philosophical enquiry into the origin of our ideas of the sublime and beautiful*. ed.
- Banes, S. (1998). *Dancing women: Female bodies on stage*. London: Routledge.
- Mattick, P. (1993). *Eighteenth-century aesthetics and the reconstruction of art*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Shusterman, R. (1993.) On the scandal of taste. Mattick, Paul Jr., Ed. *Eighteenth-Century Aesthetics and the Reconstruction of Art*. Cambridge: Cambridge University Press: 96-119.